

Abstrakt:

Tato bakalářská práce se zabývá staroanglickou básní *Beowulf*. Práce zkoumá dichotomii mezi křesťanským básníkem a před-křesťanským materiálem, který zpracovává. *Beowulf* byl napsán přinejmenším několik staletí poté, co v Anglii bylo etablováno křesťanství, jež se ale stále muselo potýkat s pozůstatky kultury, která měla radikálně odlišné hodnoty. Postoj křesťanství k těmto hodnotám byl ambivalentní, některé aspekty anglosaské kultury se rozhodlo přijmout a integrovat, k jiným se postavilo konfrontačně a zavrhl je. Tato dichotomie je reflektována v *Beowulfovi*, jenž ke společnosti, kterou popisuje, oplývá jak chválou, tak kritikou. Všeobjímajícím tématem této básně je komunita, společnost a síly, které ji fatálně ohrožují. Tyto síly jsou zosobněny monstry, která jsou jak doslovnými, tak metaforickými hrozbami pro společenský řád. Tvrdím, že díky zasazení světské látky do křesťanského kontextu se básníkovi podařilo prozkoumat to, které hodnoty jsou nejúčinnější pro boj s těmito hrozbami.

Téma monster je již dlouho považováno za "krucióální pro samotnou strukturu básně". Jsou bodem, kde se setkává světský a křesťanský svět, díky své přináležitosti jak k materiálním bytostem, tak ke zlým duchům. Postavy Grendlů a draka jsou monstra z masa a kostí, podobné bytostem typickým pro mýty a pohádky z celého světa, což jim propůjčuje význam vyplývající z těchto asociací. Křesťanský básník k nim přidává biblický rodokmen a pasuje je tak na nepřátele Boha. Aniž by si toho byly vědomy, jsou postavy pohanských Dánů v konečné bitvě proti silám zla tímto postaveny na stranu Boha. Ačkoliv z křesťanské perspektivy tito lidé tragicky setrvávají v nevědomosti o pravé víře, vykazují se ctnostmi, které ocení dokonce i křesťan. Avšak jejich společenský systém je závadný, na což básník upozorňuje tím, že zobrazuje neustálé sváry z krevní msty a války, kterými je jejich společnost sužována. Tři monstra reprezentují sváry, mstu a válku - hrozby, které vycházejí jak z vně, tak z nitra této společnosti, a hrozby, které se řád germánské společnosti snaží zmírňovat, a které světské hodnoty ještě povzbuzovaly. Křesťanský básník chválí statečnost, se kterou pohanský hrdina překonává fyzické hrozby, a dává přitom jasně najevo, že oceňuje některé aspekty světské etiky, zároveň však upozorňuje, že ani ty chvályhodné hodnoty, které jsou základem *Beowulfovy* společnosti, nemohou samy o sobě zaručit vítězství na věčnost.